

УДК 655.023

Шуран І. – ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПОЛІГРАФІЧНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Галушак О.Я.

Поліграфічний ринок України об'єднує в собі сектори рекламної/бланкової продукції, упаковки/етикетки, книговидання, друку журналів, каталогів та газет. Значення поліграфії як галузі національної економіки полягає у важливості продукції, яка становить лише 0,5 % від об'єму вартісного обсягу промисловості в цілому. Продукція галузі є одним з основних елементів засобів масової інформації (ЗМІ) і пропаганди, політичної боротьби, освіти, розповсюдження наукових знань, розвитку культури, формування національного світогляду.

На сьогоднішній день на поліграфічному ринку краще всього себе почувають середні за розміром підприємства. Крупні виробництва зараз виживають, в основному, за рахунок зниження витрат, адже їхнє друкарське обладнання завантажене менш, ніж на 50 %. Середні і малі фірми таким резервом практично не володіють, але вони залишаються «на плаву» за рахунок своєї мобільності. Головною причиною цього є об'єктивні фактори, а саме - невеликий парк обладнання та малий штат працівників. У порівнянні з крупними виробництвами ці підприємства здатні переналагоджувати обладнання на друк нових невеликих тиражів, оскільки більша частина їх тиражів - рекламна, представницька продукція, журнали – зменшилися в об'ємі і кількості. У вигравші залишаються не ті, хто здатний друкувати велику кількість продукції, а ті, хто швидко видрукує невеликі тиражі і переключиться на наступні види робіт. Результати досліджень показали, що лише у 20 % типографій, порівняно з аналогічним періодом минулого року, завантаження зменшилося більш, ніж у два рази.

Учасникам поліграфічного ринку, на відміну від банківського та сировинного, доводиться розраховувати тільки на себе, адже державна підтримка цього ринку практично відсутня. Таку ситуація не полегшує і той факт, що до цього часу не відмінені митні платежі на крейдований папір і картон, хоча рішення цього питання визріває вже чотири роки поспіль.

З метою радикальної зміни ситуації потрібно зменшити податковий тиск на книгу, ввести нульову ставку податку на додану вартість усіх операцій, робіт та послуг при підготовці, друкуванні та розповсюдженні книг.

Державне стимулювання розвитку поліграфічної галузі і підвищення конкурентоспроможності вітчизняної поліграфічної продукції повинне забезпечити відновлення переліку товарів критичного імпорту, які при ввезенні на митну територію України не обкладаються податком на додану вартість, включивши до нього насамперед: технологічне устаткування, запчастини, деякі поліграфічні матеріали, які в Україні не випускаються, а також зменшення ввізного мита на них.

Оцінюючи ситуацію на поліграфічному ринку, слід наголосити, що вона є складною, неоднозначною та суперечливою. Як і в усьому нашому вітчизняному виробництві, на цьому ринку недостатньо обігових коштів, «тиснуть» високі податки, дається взнаки низька платоспроможність населення та юридичних осіб і, як наслідок, зростання дебіторської заборгованості підприємств.